

Armoedebeleid

2024 - 2028

Voorwoord

Als gemeente Aa en Hunze willen we dat al onze inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Ook als je weinig te besteden hebt. Met deze nota laten we zien hoe we naast onze inwoner met geldzorgen staan en wat we doen om de gevolgen van armoede te verzachten. Simpel en proactief.

Hoe we dat doen? Bijvoorbeeld door eenvoudig te vinden regelingen die makkelijk aan te vragen zijn. Of door laagdrempelige hulp te bieden bij vragen over geld. En natuurlijk door actief in te zetten op preventie en communicatie. Zo ervaren inwoners zo min mogelijk stress van geldzorgen.

Dat kunnen we niet alleen. Gelukkig hoeft dat ook niet. De afgelopen jaren zijn er mooie samenwerkingen ontstaan, zowel professioneel als vrijwillig. We hebben veel waardering voor de inzet van al deze partijen en kijken met vertrouwen uit naar de verdere samenwerking voor goede ondersteuning van onze inwoners.

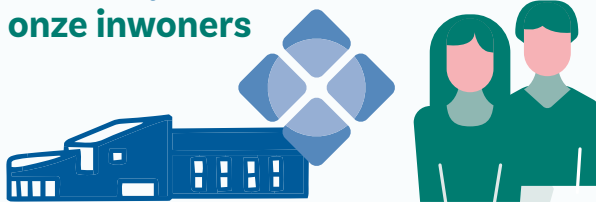
Soms is dat lastig: inwoners in (dreigende) armoede zetten lang niet altijd zelf de stap om hulp te vragen. Dus is dat vooral een opdracht aan onszelf. Hoe eenvoudiger wij het maken, hoe lager de drempel wordt om hulp te vragen. Duidelijkheid en toegankelijkheid zijn hierbij cruciaal.

Kiena ten Brink
Wethouder

De nota in beeld

Als gemeente
staan wij **naast**
onze inwoners

sociaal

mentaal

fysiek

5 thema's

1.
Preventie

2.
Besteedbaar
inkomen

3.
Gebruik
voorzieningen
vergroten

4.
Alle kinderen
kunnen
meedoen

5.
Samenwerken

Acties

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
De nota in beeld	4
Inhoudsopgave	6
1. Inleiding	8
Totstandkoming	9
Leeswijzer	9
2. Dit is Aa en Hunze – startfoto	10
Wat is armoede?	10
Armoede in Aa en Hunze	10
Kinderen in armoede	13
Regelingen en voorzieningen	13
Ambitie, strategische thema's en acties in beeld	18
3. Ambitie & strategische thema's	19
Leidende principes	20
Strategische thema's	20
1. Preventie	21
2. Besteedbaar inkomen	21
3. Gebruik voorzieningen vergroten	21
4. Alle kinderen kunnen meedoen	21
5. Samenwerken	21
4. Van thema's naar acties	22
5. Monitoring	28
6. Financiële paragraaf	30
7. Raakvlakken met andere domeinen	32
8. Landelijke en regionale ontwikkelingen	34
Bijlagen	36
Bijlage 1 - Algemene regelingen	36
Bijlage 2 - Kindregelingen	37
Bijlage 3 - Partners verenigd in het armoedepact	38
Bijlage 4 - Samenwerkingen	39

1. Inleiding

Een aantal ontwikkelingen hebben er toe geleid ons armoedebeleid onder de loep te nemen. Zo liep de beleidsperiode van de vorige nota tot 2023. Ook zijn we geconfronteerd met diverse actualiteiten als een energiecrisis en inflatie. Belangrijker nog: we weten dat leven met geldstress enorme impact heeft op onze individuele inwoners. De Sociaal Economische Raad beschreef recent nog dat de meest welvarende mensen in Nederland ruim 8 jaar langer leven, waarvan 24 jaar langer in goede gezondheid. Ook in de raad is armoede een belangrijk thema. Dit blijkt onder andere uit de motie armoedebeleid uit de begrotingsvergadering 2023, de motie een loket bestaanszekerheid uit de begrotingsvergadering 2024 en de rapportage verkennend onderzoek armoedebeleid van de Rekenkamercommissie. Voldoende noodzaak dus ons armoedebeleid goed tegen het licht te houden.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van armoedebeleid, maar hebben relatief weinig invloed op de oorzaken van armoede. Armoede kan ontstaan door (een combinatie van) uiteenlopende redenen die vaak niet binnen de invloedssfeer van de gemeente liggen. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. Nu structurele landelijke maatregelen uitblijven springen we als gemeente steeds vaker bij. In Aa en Hunze kiezen we ervoor om niet te wachten op structurele landelijke maatregelen. We willen dat al onze inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Kortom, we willen de gevolgen van armoede verzachten. Om dit te bereiken spannen we ons maximaal in om onze inwoners met geldzorgen te bereiken en bij te staan. Deze nota beschrijft onze ambitie voor de komende jaren en de bijbehorende thema's voor de komende 4 jaar. Door onze inspanningen continu te monitoren, kunnen we onze acties aanpassen en dat doen we werkt.

Totstandkoming

Om tot deze nota te komen hebben we een uitgebreid participatietraject doorlopen. Bureau Bartels heeft dit traject begeleidt, om zo tot een onafhankelijk beeld te kunnen komen. Bureau Bartels heeft uitgebreid gesproken met interne en externe samenwerkingspartners. Denk daarbij aan bijvoorbeeld aan de Voedselbank, WPDA, Adviesraad Sociaal Domein en Impuls. Via een inwonersenquête hebben ruim 900 huishoudens hun visie op armoede in Aa en Hunze en hun wensen / ideeën kenbaar gemaakt. De uitkomsten zijn in een drietal toekomst-sessies getoetst bij zowel onze partners als inwoners.

Deze nota hebben we op hoofdlijnen opgesteld. Het biedt ruimte voor een dialoog met het veld over de precieze invulling en noodzakelijke aanpassingen wanneer de actualiteit hierom vraagt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we de startfoto van Aa en Hunze weer. We geven een schets van de kenmerken van armoede in Aa en Hunze en de resultaten uit het onderzoek van Bureau Bartels. In hoofdstuk 3 beschrijven we onze ambitie en de bijbehorende strategische thema's. De acties die horen bij deze thema's zijn beschreven in hoofdstuk 4. Hoe we de monitoring van ons armoedebeleid vormgeven, is uitgewerkt in hoofdstuk 5. De financiële paragraaf vindt u in hoofdstuk 6. Tot slot schetsen we de relatie van armoede met andere beleidsterreinen in hoofdstuk 7.

2. Dit is Aa en Hunze – startfoto

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op resultaten uit het onderzoek. Dit zijn feiten: zo ziet het er in Aa en Hunze uit. Ook is er aandacht voor de beleving van onze inwoners en partners. Wat vinden zij van ons huidig beleid en welke kansen zien zij voor ons toekomstig beleid? Dit samen leert ons wat er te doen staat.

Wat is armoede?

Armoede laat zich niet makkelijk omschrijven. In verschillende definities wordt de link gelegd met inkomen. Dit zegt echter niet alles over de mate waarin een inwoner mee kan doen of hoe zij armoede beleeft. In het onderzoek van Bureau Bartels is dus niet enkel gekeken naar de objectieve kant van armoede (lees: inkomen), maar ook naar de beleving van onze inwoners. We onderschrijven daarmee de opvatting van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat armoede iets subjectiefs is en dat het daarom zinvoller is om te spreken over 'huishoudens met een laag inkomen' dan over 'arme huishoudens'.¹ Met een laag inkomen is de kans immers groter dat iemand zich in relatieve armoede bevindt.

Armoede in Aa en Hunze

Bureau Bartels heeft onderzocht wat de kenmerken zijn van huishoudens met een laag inkomen en hoe onze inwoners armoede beleven. Kenmerkend voor Aa en Hunze:

- Aa en Hunze is qua demografische kenmerken een relatief kleine en vergrijsde gemeente waarin relatief veel gepensioneerden in tweepersoonshuishoudens wonen.
- Aa en Hunze kent door de jaren heen relatief minder huishoudens met een laag inkomen dan het landelijk gemiddelde (in 2021 11,5% versus 15,2% van de huishoudens). Dit geldt zowel voor kortdurende als langdurige armoede.

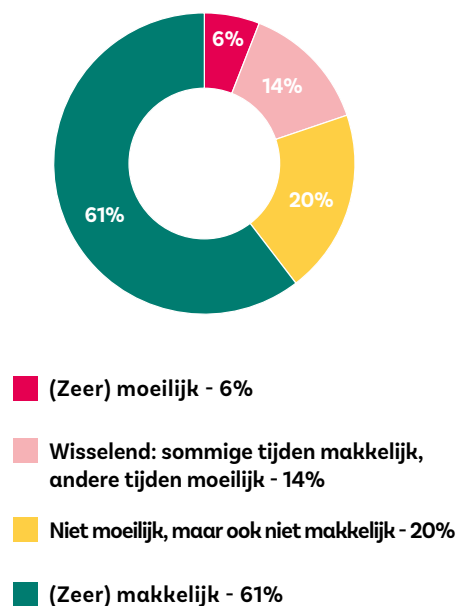
1. CBS, Armoede en sociale uitsluiting 2019 (Den Haag: 2019).

“Ik ben me er wel bewust van dat ik niet kan uitgeven wat ik wil. Maar goed, of dat nou armoede is? Ook rijkere mensen moeten kijken of ze wel hun vakantie kunnen boeken of dat ze toch ergens anders heen moeten gaan. Iedereen moet meer op geld letten tegenwoordig. We moeten allemaal rekening houden met de stijgende prijzen.” – **Deelnemer inwonerenquête**

- Het gaat om circa 1300 huishoudens met een laag inkomen. Hieronder zijn 700 1-persoonshuishoudens, 200 huishoudens met kinderen en 400 2-persoonshuishoudens.
- Voor langdurige armoede is een lichte stijging te zien (van circa een half procentpunt over vijf jaar), terwijl er in Nederland sprake is van een nagenoeg stabiele situatie.
- Uit de enquête blijkt dat circa 4 op de 10 inwoners (soms) moeite hebben om rond te komen van hun inkomen. Reden hiervoor zijn hoge kosten voor boodschappen en hoge vaste lasten.
- 60% van de inwoners maakt zich nooit zorgen over geld. De inwoners die zich wel zorgen maken, proberen te besparen op kosten als uitjes, vakantie en kleding.

FIGUUR 1
Rondkomen van inkomen door inwoners van Aa en Hunze

Bron: Inwonerenenquête, augustus/september 2023

“Thuis hebben we het erover dat we bepaalde dingen niet meer kunnen halen bij de supermarkt. Vis halen we niet meer en vlees steeds minder. Soms klagen mijn collega’s dat ze een keertje de vakantie over moeten slaan. Wees blij dat je nog op vakantie kunt, denk ik dan. Ik kan dat niet.” – Deelnemer inwonerenenquête

Kinderen in armoede

In Aa en Hunze leven ongeveer 200 tot 300 kinderen in een huishouden met een laag inkomen. Het is lastig om precieze getallen te geven, omdat het CBS deze getallen afrondt op honderdtallen in verband met privacy. Het aandeel kinderen in (of met een kans op) armoede is wel relatief lager dan het gemiddelde van Nederland. Dit is gunstig omdat onderzoek uitvoerig heeft aangetoond welke negatieve effecten armoede op de ontwikkeling en het toekomstperspectief van kinderen kan hebben. Armoede komt relatief minder vaak voor bij kinderen van 12 tot 18 jaar. De afgelopen jaren is de armoede bij jonge kinderen (0-6 jaar) aanzienlijk gedaald. Uit de inwonersenquête kwamen de volgende kosten naar voren waar ouders moeite mee hebben² om te betalen.

Regelingen en voorzieningen

De praktische kern van het huidige armoedebeleid van Aa en Hunze bestaat uit een pakket aan regelingen en voorzieningen die voor inwoners met een laag inkomen beschikbaar zijn. Hierbij gaat het deels om landelijke

regelingen die lokaal bij de gemeente zijn belegd en deels om voorzieningen die door Aa en Hunze zelf tot stand zijn gebracht en gefinancierd worden. Een overzicht en korte beschrijving van de regelingen is weergegeven in bijlage 1.

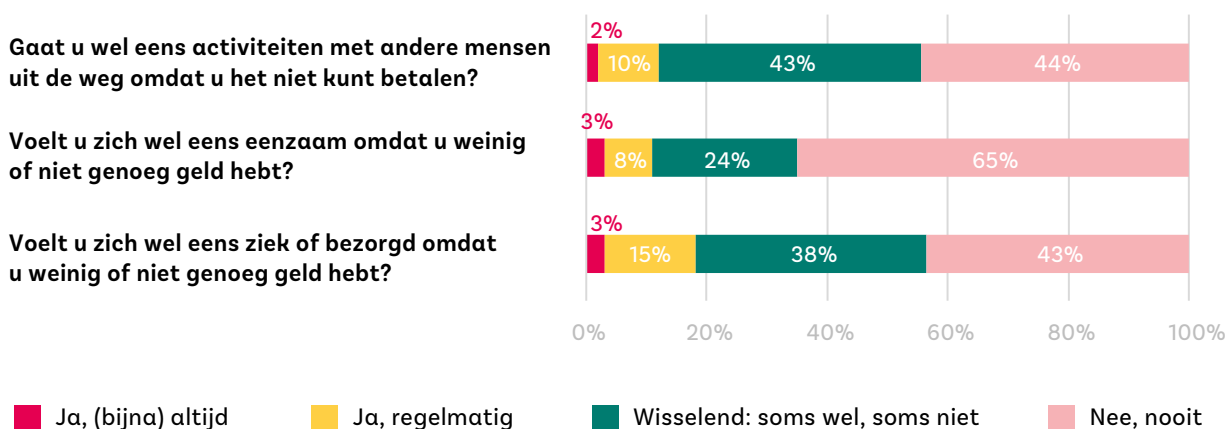
Aanbod van onze regelingen en voorzieningen

Over het aanbod van voorzieningen en regelingen dat in Aa en Hunze beschikbaar is zijn onze samenwerkingspartners en inwoners positief. Over het algemeen vindt men het aanbod volledig: er zijn veel verschillende typen regelingen waar inwoners gebruik van kunnen maken. Er is unanieme waardering voor de verhoging van de inkomensgrens naar 130% van het sociaal minimum en de instelling van het Volwassenenfonds.

Uit het onderzoek van Trendbureau Drenthe³ blijkt ook dat het voorzieningenniveau in Aa en Hunze goed op peil is. Onze inwoners worden goed bediend wanneer zij gebruik maken van de voorzieningen die er zijn. Wel blijkt uit dit onderzoek dat onze alleenstaande

FIGUUR 2

Fysieke, mentale en sociale impact van geldzorgen bij inwoners van Aa en Hunze

Bron: Inwonersenquête, augustus / september 2023

2. Zie bijvoorbeeld: Hoff, S., Armoede onder kinderen – een probleemschets (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, februari 2017) en Guiaux, M., Roest, A. en Iedema, J., Voorbestemd tot achterstand? Armoede en sociale uitsluiting in de kindertijd en 25 jaar later (Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, augustus 2011).

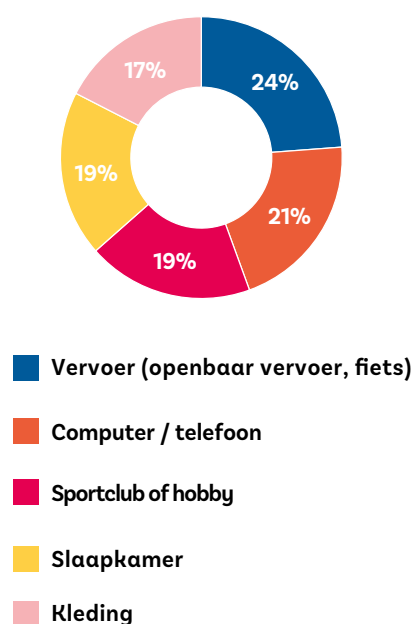
3. Trendbureau Drenthe, Verschillen in inkomensondersteuning tussen en binnen gemeenten (Groningen: 2023).

“Mijn kind draagt nu bijna alleen maar tweedehands kleding. Ik ben wel eens bezorgd over hoe we het gaan betalen als ze dat niet meer wil.”

– Deelnemer inwonerenquête

FIGUUR 3

Ouders met laag inkomen hebben moeite om volgende items te bekostigen voor hun kinderen

Bron: Inwonerenquête, augustus / september 2023

inwoners met een laag inkomen het lastig hebben. Zij komen structureel maandelijks geld tekort. Ook wordt duidelijk dat door strikte inkomensgrenzen een kleine bruto stijging van het inkomen kan leiden tot een netto achteruitgang. Deze armoedeval treft vooral een groeiende groep werkende armen. Geen recht op ondersteuning, maar een te laag inkomen om elke maand rond te komen.

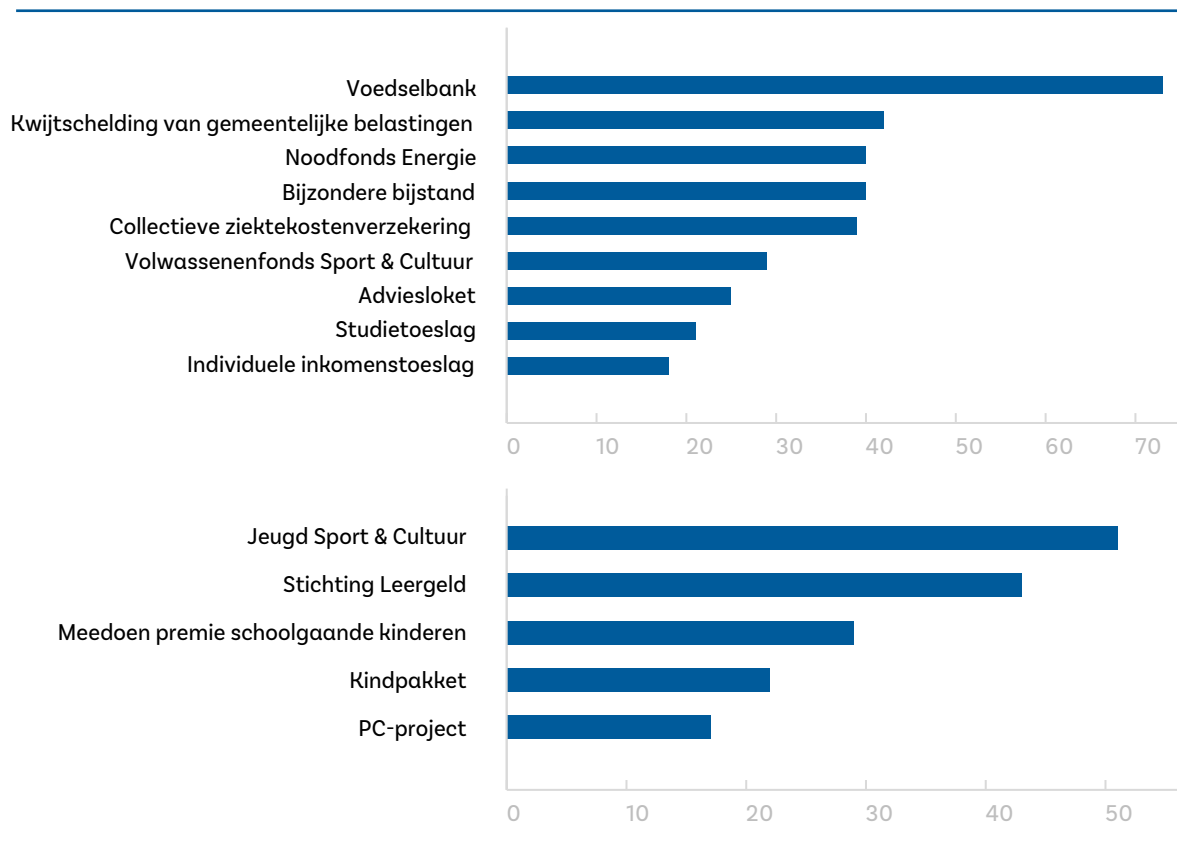
Uit de gesprekken met partners en inwoners komt de wens naar voren meer vorm en inhoud aan preventie rondom geldzorgen te geven. Samenwerking met scholen en werkgevers wordt hierbij als wenselijk beschouwd. Daarnaast ontvangen onze inwoners graag tips voor het besparen van geld. Tenslotte vinden onze inwoners het belangrijk dat de gemeente goed luistert en naar de persoonlijke situatie kijkt. Zij vinden het belangrijk dat

de gemeente een persoonlijke benadering hanteert, waarbij ruimte is voor maatwerk.

Bekendheid met onze regelingen en voorzieningen

Aan onze inwoners is de vraag gesteld of zij weten waar zij kunnen aankloppen met vragen. Meer dan de helft van onze inwoners geven aan de ingang tot hulp weten te vinden. Uit het onderzoek van Bureau Bartels blijkt dat 1 op de 6 inwoners met vragen over geld niet de stap heeft gezet om hulp te vragen. Aan de deelnemers van de inwonersenquête is gevraagd of zij de verschillende regelingen en voorzieningen kennen. Opvallend is dat de Voedselbank goed bekend is. Ook vermeldingswaardig is de bekendheid van het Volwassenenfonds. Dit is pas kort voor de enquête van start gegaan, maar toch al bekend bij bijna 3 van

FIGUUR 4
Bekendheid soorten hulp voor inwoners met laag inkomen

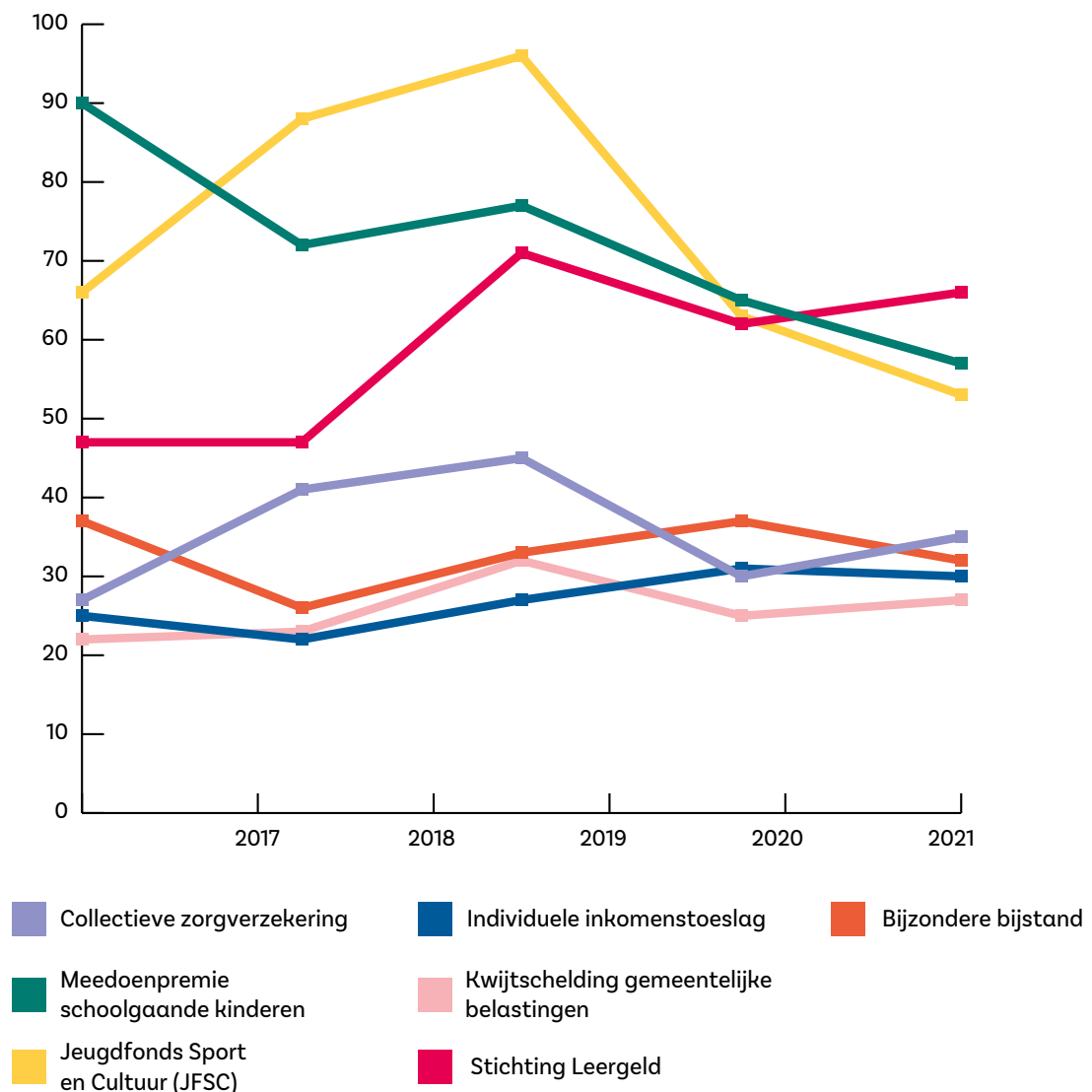
Bron: Inwonerenquête, augustus / september 2023

de 10 inwoners. Het adviesloket kent een lage bekendheid, slechts 1 op de 6 inwoners is hier bekend mee. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Leergeld zijn het meest bekend onder onze inwoners met kinderen. Uit de enquête blijkt dat meer dan een derde van de inwoners met kinderen niet bekend is met de verschillende regelingen voor kinderen.

Bereik van onze regelingen en voorzieningen

Bureau Bartels heeft onderzocht wat het bereik van de verschillende regelingen is. Hierbij hebben ze gekeken naar de absolute aantallen, dus hoeveel inwoners gebruik hebben gemaakt van bijvoorbeeld de collectieve zorgverzekering. Daarnaast is ook gekeken naar het relatieve gebruik, dus welk deel van de doelgroep heeft gebruik gemaakt van deze collectieve zorgverzekering.

Uit het onderzoek blijkt dat 2019 een piekjaar was wat betreft het absolute aantal verstrekkingen. Vervolgens is in de Covid-periode een daling zichtbaar, vooral bij de regelingen voor kinderen die gericht zijn op deelname aan sport- en cultuuractiviteiten. Participatie aan cultuur en sport was in 2020 en 2021 vanwege Covid-maatregelen langere tijd niet mogelijk. Dit geldt ook voor andere regelingen die vooral op stimulering van participatie gericht zijn. Daarnaast blijkt dat de deelname aan de collectieve zorgverzekering met de jaren gedaald is. Ook zijn er een aantal regelingen waarvan nauwelijks gebruik wordt gemaakt. Naast de studietoelage die voor een heel specifieke, kleine doelgroep is, valt met name het PC-project op. Het blijkt dat deze regeling niet aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

FIGUUR 5**Ontwikkelingen relatief bereik per voorziening van Aa en Hunze (2017-2021)**

Bron: Inwonerenquête, augustus / september 2023

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de kind-gerichte voorzieningen het grootste bereik kennen. Bij deze vormen van ondersteuning, die vooral gericht zijn op het meedoen van kinderen in armoede, is wederom het effect van de coronapandemie zichtbaar. Na een toename in de jaren daarvoor is het gebruik afgenomen doordat deelname aan sport en cultuur niet altijd meer mogelijk was. Het herstel in 2022 kon in deze bereikcijfers nog niet zichtbaar worden gemaakt, omdat CBS-cijfers over de omvang van de doelgroep nog niet voor dat jaar beschikbaar waren.

Gevraagd naar de reden waarom men géén gebruik maakt van de voorzieningen, blijkt dat onze inwoners vooral aangeven de hulp niet nodig te hebben (69%) of naar eigen zeggen niet te voldoen aan de voorwaarden (23%). Andere aspecten zoals schaamte om hulp te vragen of niet weten hoe hulp aan te vragen, lijken volgens deze respondenten geen grote rol van betekenis te spelen bij niet-gebruik.

De verdiepende gesprekken met partners en inwoners geven meer duiding aan het niet-gebruik van onze regelingen en aan welke oplossingsrichtingen te denken valt.

Zo wordt aangegeven dat door de veelheid aan regelingen het onduidelijk voor inwoners is om een goed beeld te krijgen van het volledige aanbod. Lang niet alle voorzieningen komen hierdoor goed op het netvlies van inwoners. Omdat de regelingen ook nog door verschillende organisaties worden aangeboden en uitgevoerd, ligt versnippering van (de communicatie over) het aanbod op de loer. De tweede reden voor onderbenutting van het aanbod is dat de communicatie vanuit de gemeente over de voorzieningen en regelingen niet goed is ingericht. Er bestaat dan ook een breed gedeelde wens om de communicatie over de ondersteuningsmogelijkheden te verbeteren.

Afbakening doelgroep

Momenteel hanteren we een inkomensgrens van 130% van het sociaal minimum. Dit heeft voor een deel van onze inwoners tot gevolg dat zij net buiten de boot vallen. Dit zijn werkenden armen: inwoners die op basis van hun inkomen geen recht hebben op ondersteuning, maar door hoge kosten waar zij niet altijd invloed op kunnen uitoefenen (denk aan hoge huur, zorgkosten, etc) geen gebruik kunnen maken van de verschillende regelingen. Hierdoor komen de gevolgen van

armoede extra hard aan en kunnen zij niet participeren aan de samenleving. Deze groep mensen die door strikte grenzen net buiten de boot dreigen te vallen, verdient ook aandacht.

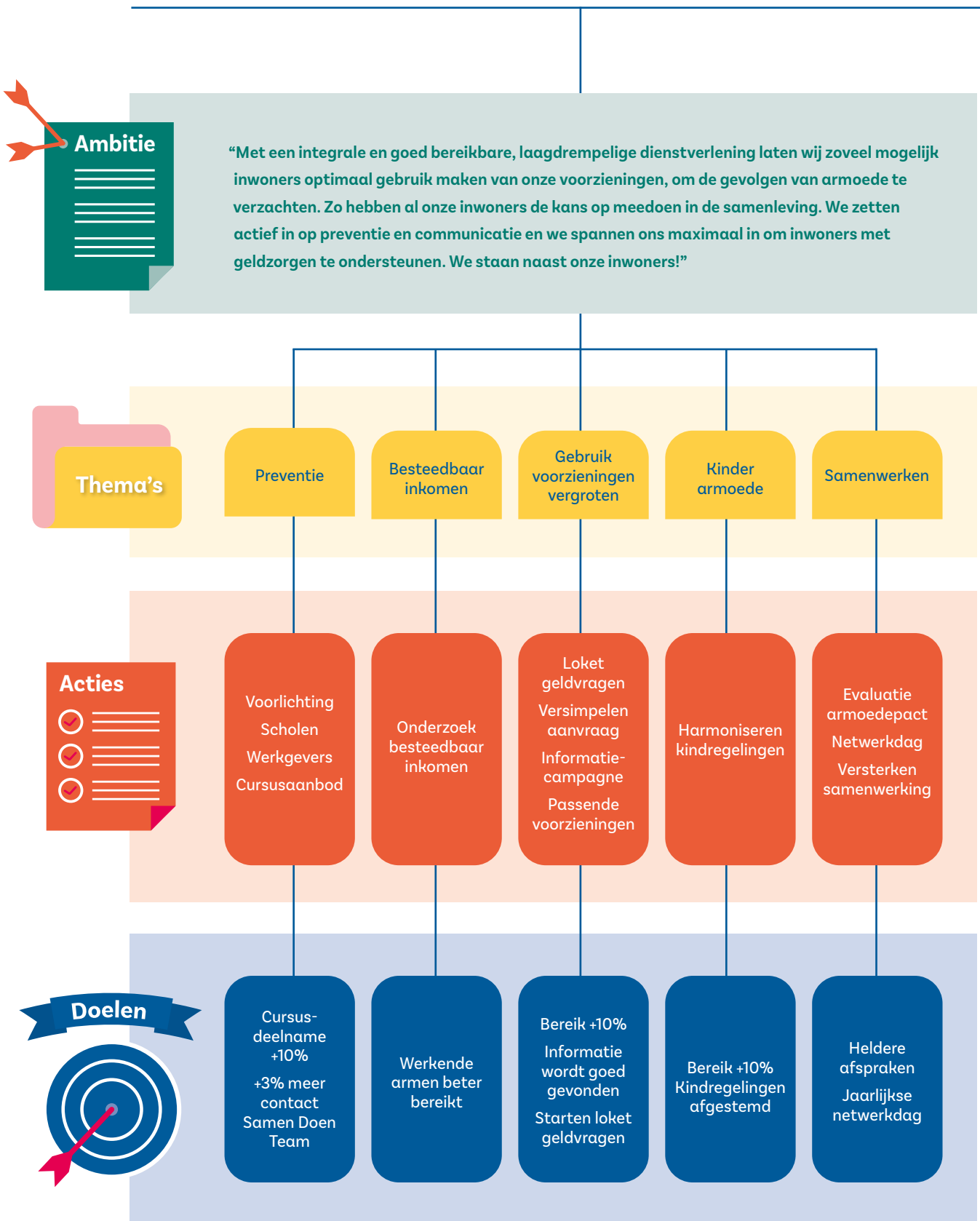
Wat staat ons te doen?

Uit het onderzoek blijkt dat in het bereiken van mensen in (dreigende) armoede, nog de nodige 'winst' te behalen valt. Mensen die er wel voor openstaan, zetten lang niet altijd zelf de stap om hulp bij hun problemen te krijgen. In het signaleren en toeleiden van hulpbehoevende inwoners naar de verschillende beschikbare voorzieningen ligt dan ook een schone taak voor de gemeente en haar partners. De analyses en resultaten van de gesprekken met partners en inwoners en de inwonersenquête geven een aantal duidelijke richtingen voor wat ons te doen staat. Bureau Bartels beschrijft in haar rapport een aantal thema's: Preventie, afbakening doelgroep, bereik en gebruik vergroten, kinderarmoede en samenwerken. Deze thema's werken we in hoofdstuk 3 verder uit in onze ambitie en strategische thema's voor de komende jaren. De bijbehorende acties zijn in hoofdstuk 4 vermeld.

"Ik heb niet zoveel zicht op wat de gemeente precies doet aan armoede. Ik lees af en toe iets in De Schakel erover, maar dat is het wel. Bekendheid is cruciaal en de bereikbaarheid ook! Dus dat zou ik de gemeente nog willen meegeven: weer bereikbaar en niet alleen maar alles op afspraak." - Deelnemer inwonerenquête

Ambitie, strategische thema's en acties in beeld

Doelenboom

3. Ambitie & strategische thema's

Het onderzoek van Bureau Bartels heeft ons waardevolle richtingen aangereikt voor de toekomst. Deze richtingen sluiten aan bij de invloedssfeer van de gemeente. We kunnen namelijk weinig invloed uitoefenen op de oorzaken van armoede. Ook is inkomenspolitiek voorbehouden aan het Rijk. Wel zien we de effecten van armoede op het dagelijks leven van onze inwoners. Dus: we gaan naast onze inwoners staan en we zetten alles op alles om de gevolgen van armoede te verzachten, zodat ook zij mee kunnen doen. Onze inzet en het effect voor onze inwoners hebben we verwoord in de volgende ambitie:

“Met een integrale en goed bereikbare, laagdrempelige dienstverlening laten wij zoveel mogelijk inwoners optimaal gebruik maken van onze voorzieningen, om de gevolgen van armoede te verzachten. Zo hebben al onze inwoners de kans op meedoen in de samenleving. We zetten actief in op preventie en communicatie en we spannen ons maximaal in om inwoners met geldzorgen te ondersteunen. We staan naast onze inwoners!”

Leidende principes

Om de ontwikkelingen in deze nota aan te laten sluiten binnen de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, gebruiken we leidende principes. Deze geven inhoudelijk richting aan de te ontwikkelen samenwerkingen, initiatieven en voorstellen. Deze leidende principes zijn in lijn met de leidende principes uit het visiedocument “Samen maak je de route” en “Coalitieakkoord 2022 – 2026 Samen verder aan de slag”. Deze leidende principes zijn als volgt:

- We zetten de inwoner en zijn/haar omgeving centraal;
- We versterken het lokaal hulpaanbod en zorgen voor betere aansluiting op het voorliggend veld;
- We streven naar duurzame oplossingen en zoeken deze in deze volgorde:
  - Eigen kracht (gezin)
  - Omgevingskracht (buurt)
  - Algemeen voorliggende voorzieningen (o.a. cultuur, sport, adviesloket)

- Maatwerkvoorzieningen
- We werken vanuit het principe positieve gezondheid aan ‘normaliseren’.
- We werken samen aan dezelfde doelstellingen, vinden dit vanzelfsprekend en committeren ons hier ook aan;

Strategische thema's

Om onze ambitie inhoudelijk vorm te geven, splitsen we deze uit in 5 strategische thema's. Deze thema's halen we hier kort aan. In hoofdstuk 4 worden de bijbehorende acties en een aantal doelen per thema weer gegeven.

“Behandel ze als mensen; niet als een probleem dat opgelost moet worden. Iedereen van ons kan, als het noodlot toeslaan, door diverse redenen van een goed/normaal inkomen in de financiële problemen komen. Zet de deur vooral open!”

- Deelnemer inwonerenquête

1. Preventie

Weten wat gezond financieel gedrag is helpt bij het voorkomen en oplossen van geldzorgen. Het vroegtijdig signaleren van inwoners met geldvragen en het reiken van de helpende hand helpt onze inwoners regie te pakken op hun leven.

2. Besteedbaar inkomen

Door bijvoorbeeld besteedbaar inkomen te hanteren als afbakening, staat de menselijke maat voorop: inwoners die zonder eigen toedoen net buiten de huidige harde inkomensgrenzen vallen, worden op deze wijze ondersteund. Dit helpt hen ook mee te doen aan de samenleving.

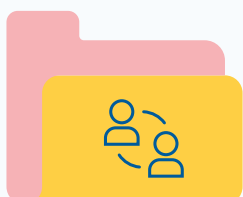

3. Gebruik voorzieningen vergroten

We zorgen ervoor dat onze regelingen passend en op een eenduidige manier te vinden zijn. Ook zorgen we voor een makkelijk aanvraagproces en ondersteuning als het de inwoner niet zelf lukt.

4. Alle kinderen kunnen meedoen

We willen dat alle kinderen in Aa en Hunze dezelfde kansen hebben om mee te doen om zo een goede toekomst tegemoet te gaan. We gaan de effecten van opgroeien in armoede op de ontwikkeling en het toekomstperspectief van kinderen samen met onze partners tegen.

5. Samenwerken

In Aa en Hunze ondersteunen veel verschillende instanties inwoners met geldvragen. We kennen elkaar, weten elkaar te vinden en pakken de hulp aan inwoners in samenhang op. Zo zorgen we dat onze inwoners doeltreffend en met oog voor de persoonlijke situatie worden geholpen.

4. Van thema's naar acties

Wat hebben we de komende jaren te doen om onze ambitie te bereiken? In dit hoofdstuk worden de acties benoemd die we ondernemen binnen de 5 strategische thema's. De acties worden samen met onze partners, inwoners en ervaringsdeskundigen verder uitgewerkt in projectplannen. Bijvoorbeeld: de best practices genoemd in het rapport van Bureau Bartels zullen dan ook op haalbaarheid en inpasbaarheid onderzocht worden.

Daarnaast benoemen we een aantal kwantitatieve en/of kwalitatieve doelen per thema. Deze doelen zijn niet alles omvattend, maar geven richting. We zien monitoring vooral als een manier om te leren van wat we doen en bij te kunnen sturen. In hoofdstuk 5 geven we meer duiding aan monitoring van ons beleid.

1. Preventie

We zetten in op preventieve activiteiten om geldzorgen te voorkomen, te herkennen, ergere zorgen te voorkomen of terugval tegen te gaan. Door proactief onze inwoners te benaderen, zijn we goed in staat de verschillende mogelijkheden voor het voetlicht te brengen.

Acties

We zetten extra in op

- › We geven op een laagdrempelige manier voorlichting om gezond financieel gedrag te bevorderen. Dit doen we door bijvoorbeeld het delen van tips voor het besparen van geld. Onze communicatie is niet enkel gericht op inwoners met geldvragen, maar juist op alle inwoners.
- › We zetten samen met de scholen in Aa en Hunze in op het versterken van de financiële kennis van leerlingen en hun ouders. Scholen hebben een belangrijke signalerende en ondersteunende rol.
- › Werkgevers zijn een belangrijke partner. Zij hebben een signalerende en ondersteunende rol richting hun werknemers en zijn belangrijke toeleiders naar de regelingen en voorzieningen. Samen kijken we wat nodig is om preventie verder vorm en inhoud te geven.
- › We onderzoeken de mogelijkheden voor een uitbreiding van het cursusaanbod.
- › We maken actief gebruik van vindplaatsen als bibliotheken, huisartsen, sportclubs etc.

Wat we blijven doen

- › Vroegsignalering wordt goed vormgegeven door het SamenDoenTeam. Zij blijven zich onverminderd inzetten op het benaderen van inwoners met betalingsachterstanden.
- › We blijven de training Grip op je Knip bij Impuls aanbieden. Deze brengen we actief onder de aandacht bij onze inwoners.

Bijbehorende doelen

- › De deelnamen aan de cursus Grip op je knip is in 2028 met 10% gestegen.
- › Elk jaar heeft het SamenDoenTeam met 3% meer inwoners contact gekregen.

“Ik weet niet waar ik zou moeten beginnen met het zoeken van hulp bij de gemeente. Alles heeft super specifieke afkortingen en dat vind ik enorm verwarrend en ingewikkeld. Er zijn veel haken en ogen ook, of je wel of niet in aanmerking komt voor iets.”

– Deelnemer inwonerenquête

2. Besteedbaar inkomen

We vinden het hanteren van harde grenzen niet wenselijk. Door bijvoorbeeld besteedbaar inkomen als afbakening te kiezen, zijn onze voorzieningen ook voor werkende armen beschikbaar. Hierdoor kunnen zij ook meedoen.

We zetten extra in op

- › De uitwerking van de overgang van strikte inkomensgrenzen naar besteedbaar inkomen en de financiële consequenties worden met Werkplein Drentsche Aa uitgewerkt.

Bijbehorende doelen

- › We bereiken een bredere groep inwoners met geldzorgen, waaronder de werkende armen.

Acties

3. Gebruik voorzieningen vergroten

Onze inwoners zijn van mening dat er een goed en compleet aanbod van voorzieningen is. Uit de inwonersenquête blijkt echter wel dat verschillende regelingen niet goed bekend zijn. Onze inwoners hebben behoefte aan duidelijkheid, toegankelijkheid en 1 loket voor geldzorgen.

Acties

We zetten extra in op

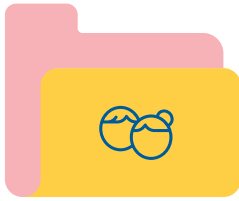
- › We ontwikkelen samen met onze inwoners en partners een loket rondom het thema geldzorgen. Met dit loket creëren we een eenvoudige en laagdrempelige ingang voor alle vragen rondom dit thema.
- › We onderzoeken de mogelijkheid om automatisch voorzieningen toe te kennen als we weten dat onze inwoner daar recht op heeft.
- › In het loket wordt pro actief samen met de inwoner gekeken waar de zij voor in aanmerking komt en desgewenst geholpen bij de verstrekking van de verschillende regelingen. Onze inwoner hoeft niet meerdere keren dezelfde gegevens te verstrekken.
- › We bieden leun en steun contact voor onze inwoner met geldzorgen, zodat zij altijd op iemand terug kunnen vallen.
- › We zetten een doorlopende informatiecampaignede verschillende regelingen, maar ook op tips om geld te besparen. Doorbreken van de taboesfeer, “het kan iedereen overkomen”, is een belangrijk thema.
- › We zorgen dat onze inwoners de regelingen makkelijk kunnen vinden en begrijpen.
- › We versimpelen, samen met onze inwoners, de aanvraagproceduresde verschillende regelingen, maar ook op tips om geld te besparen. Doorbreken van de taboesfeer, “het kan iedereen overkomen”, is een belangrijk thema.
- › We onderzoeken de voortzetting van de voorzieningenwijzer.
- › We zorgen dat onze voorzieningen voor alle doelgroepen, dus ook de alleenstaande inwoner, passend zijn.
- › Door de inzet van ervaringsdeskundigheid weten we onze inwoners op een passende manier te vinden. De ervaringsdeskundige wordt betrokken bij het loket, de informatiecampaignede versimpelen van procedures.

Wat we blijven doen

- › We houden onze voorzieningen in stand.
- › We zorgen dat onze inwoners kunnen deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten door het Volwassenenfonds.

Bijbehorende doelen

- › In 2028 bereiken we 10% meer inwoners dan in 2021 met onze voorzieningen.
- › In 2024 starten we met een loket voor geldvragen.
- › De voorzieningen zijn makkelijk vindbaar voor onze inwoners.
- › De informatiecampaignede sluit aan bij onze inwoners.

4. Alle kinderen kunnen meedoen

Elk kind krijgt dezelfde kansen. Meedoen, samen spelen en sporten is voor elk kind mogelijk. Daarom zorgen we ervoor dat kinderen mee kunnen doen aan activiteiten, dragen we zorg voor een goede financieel educatie en werken we samen met onze partners aan kansengelijkheid.

Acties

We zetten extra in op

- › We harmoniseren de verschillende kindregelingen zodat zij beter aansluiten op elkaar.
- › In de informatiecampagne hebben we specifiek ook aandacht voor kinderen in armoede.
- › Binnen het Schakelteam Opgroeien werken we samen met onderwijs en andere partners aan het vergroten van kansengelijkheid.⁵
- › We promoten het gratis bibliotheek abonnement extra en zoeken naar manieren om het gebruik te vergroten. Om zo meer kinderen met plezier te laten lezen.

Wat we blijven doen

- › We zorgen dat kinderen kunnen deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten.
- › We blijven jongeren die bijna 18 worden en hun ouders informeren over wat er verandert als je 18 wordt en wat je dan moet regelen.

Bijbehorende doelen

- › In 2028 bereiken we 10% meer kinderen dan in 2021 met onze kindregelingen.
- › De kindregelingen zijn op elkaar afgestemd, vullen elkaar aan en worden vanuit samenwerking uitgevoerd.
- › Bevorderen van kansengelijkheid is een belangrijk uitgangspunt in al ons beleid.

5. Het Schakelteam Opgroeien is een samenwerking tussen CKC Drenthe, Primah, Attenta, Impuls en de gemeente. Het Schakelteam haalt signalen over kansengelijkheid op uit de samenleving en komt met verbetervoorstellen.

5. Samenwerken

Onze partners waarderen de samenwerking onderling en met de gemeente. Wel is er behoefte aan meer gezamenlijke afstemming.

Acties

We zetten extra in op

- › We evalueren de werking van ons armoedepact en maken afspraken over de toekomst.
- › We organiseren 1 keer per jaar een netwerkdag. Dit is het moment om over en weer een terugkoppeling te geven over de activiteiten en resultaten van het afgelopen jaar. Ook zal vooruitgeblikt worden op de focus van het komende jaar. Deze bijeenkomst wordt samen met de partners georganiseerd.
- › We versterken de samenwerking tussen vrijwillige ondersteuning door bijvoorbeeld het Adviesloket en Humanitas Thuisadministratie en professionele partners als Attenta, Impuls, WPDA en GKB. Dit helpt in het samen voor en met de inwoner tot een passende oplossing op de verschillende leefgebieden te komen. 1 gezin 1 aanpak komt hierin tot uiting.
- › Wanneer een inwoner zich bij een van de samenwerkingspartners meldt, zullen zij eenvoudig en proactief andere partners koppelen aan deze inwoner. Hierdoor vallen onze inwoners niet meer tussen wal en schip. Samen 1 taak!

Wat we blijven doen

- › Op verschillende onderwerpen werken we samen met de daarvoor passende partners. De ontwikkeling van het SamenDoenTeam is een voorbeeld van een samenwerking die op deze wijze tot stand is gekomen.

Bijbehorende doelen

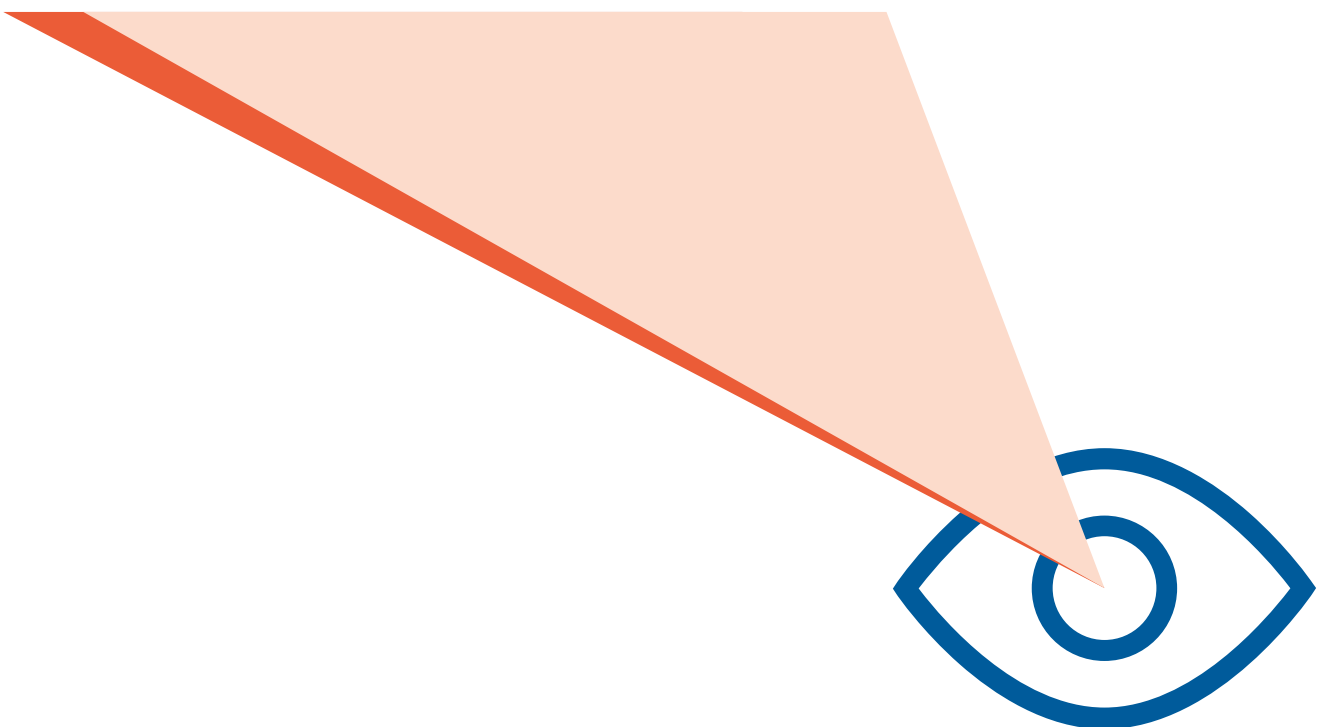
- › Er zijn samenwerkingsafspraken en deze houden we elk jaar tegen het licht voor eventuele bijstelling.
- › Jaarlijks organiseren we samen met onze partners een netwerkdag.

Belangrijk te vermelden is dat de beschreven acties geen volledig beeld geven van het totaal aan acties die gemeente onderneemt.

In dit document worden specifieke acties genoemd die bijdragen aan de gestelde doelen. Voor een overzicht van alle voorzieningen verwijzen we naar bijlagen.

5. Monitoring

We hebben eerder al aangehaald dat we beperkt invloed hebben op armoede als gemeente. Een daling in het aantal inwoners in armoede is dus lastig te verklaren door onze beleidsinzet. Ook zijn we ons er van bewust dat de genoemde acties in het hier en nu passend zijn en tegelijkertijd beïnvloed worden door externe factoren. Denk bijvoorbeeld aan landelijke wijzigingen en politieke keuzes. Daarom evalueren we jaarlijks of de ingezette interventies bijdragen aan onze doelen of dat bijsturing op uitvoeringsniveau nodig is. Dit geeft ons ook de kans om activiteiten stapsgewijs steeds verder uit te bouwen op basis van bewezen effectiviteit en waardering.

Bijstellen vraagt om inzicht. Dit betekent onder andere dat we het gebruik van de verschillende regelingen bijhouden. Ook nemen we mee hoe onze inwoners en samenwerkingspartners de regelingen waarderen en waar kansen gezien worden. Dit stelt ons in staat tot het monitoren van de gezamenlijke inzet en de maatschappelijke resultaten, zodat we samen lerend doen wat werkt. Daarnaast zullen we in de uitwerking van de nieuwe activiteiten de monitoring beschrijven en hoe de activiteit bijdraagt aan het behalen van onze ambitie en doelen.

Tellen en vertellen

Naast het absolute gebruik van de regelingen, houden we ook het relatieve bereik bij. Waar gebruikscijfers direct na afloop van een kalenderjaar beschikbaar zijn, geldt dit niet voor het relatieve bereik. In het onderzoek van Bureau Bartels is het bereik tot 2021 meegenomen, omdat recentere CBS cijfers over de doelgroep nog niet beschikbaar waren. De bereikcijfers zullen daarom altijd een jaar achterlopen.

Ervaringen van samenwerkingspartners maken deel uit van de reguliere jaargesprekken. Ervaringen van inwoners nemen we mee door steekproefsgewijs, mede via onze partners, inwoners te bevragen. Tijdens de netwerkdag zullen zowel de gebruik en bereikcijfers als de ervaringen gepresenteerd worden.

Tegen het einde van de nieuwe beleidsperiode zullen we wederom een brede inwonersenquête houden om een representatief beeld te krijgen en richtingen op te halen voor de nieuwe beleidsperiode.

Kortom, we zetten monitoring in om te bepalen of we nog op koers zitten en waar nodig bij te sturen. Het rapport van Bureau Bartels telt daarbij als nulmeting.

6. Financiële paragraaf

In onze begroting zijn de huidige regelingen opgenomen. In onderstaande overzicht worden de budgetten voor de komende jaren weergegeven op basis van indexatie van het gemeentefonds zoals op dit moment bekend.

Huidig beleid

Thema	Onderwerp	2024	2025	2026	2027
4	Kindregelingen ¹	€ 121.000	€ 121.000	€ 122.000	€ 123.000
3	Bijzondere bijstand	€ 1.854.000	€ 2.061.000	€ 2.094.000	€ 2.127.000
3	Collectieve zorgverzekering	€ 159.000	€ 287.000	€ 291.000	€ 296.000
3	Individuele inkomenstoeslag	€ 305.000	€ 274.000	€ 278.000	€ 282.000
3	Kwijtscheldingen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
3	Volwassenenfonds	€ 50.000			
	Diverse activiteiten ²	€ 27.450	€ 29.000	€ 30.000	€ 31.000
Subtotaal reeds begroot		€ 2.526.450	€ 2.782.000	€ 2.825.000	€ 2.869.000

¹ Hieronder vallen Leergeld, Jeugdfonds Sport & Cultuur, PC-project en meedoenregelingen

² Hieronder valt onder andere Voedselbank, Humanitas en Alliantie van Kracht

In hoofdstuk 4 zijn verschillende aanvullende acties beschreven die helpen om de ambitie en strategische doelen te behalen. In het volgende overzicht is een globale inschatting van de kosten van deze activiteiten voor 2024 opgenomen. Dit kunnen we uit huidige budgetten dekken. In 2024 werken we de activiteiten verder uit in uitvoeringsplannen. Dan is de structurele inzet helder en kan deze in de komende begrotingsvergaderingen meegenomen worden. Investerings voor extra inzet is ook afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden bij de jaarlijks terugkerende vaststelling van de gemeente-begroting.

Nieuw beleid

Thema	Onderwerp	2024
3	Één loket	€ 32.000
3	Informatie campagne	€ 29.000
5	Versterking samenwerking	€ 5.000
3	Inzet ervaringsdeskundigheid	€ 50.000
Subtotaal nieuw beleid		€ 116.000

Uiteraard betrekken we waar mogelijk ook (co-) financiering vanuit subsidieregelingen, programma's, fondsen en het Rijk. We denken daarbij aan bijvoorbeeld de Arbeidsmarkt Regio Groningen, Nij Begun, de sociale agenda van de provincie en het Jeugd Educatiefonds.

7. Raakvlakken met andere domeinen

We hebben het al vaker aangehaald: geldzorgen hebben impact op vele andere domeinen. Andere domeinen kunnen ook heel waardevol zijn. Zo kunnen ze helpen in het identificeren van de doelgroep door als vindplaats te fungeren. Deze vindplaatsen kunnen vervolgens weer helpen in het bereiken van de doelgroep. Kortom, waardevolle signalen en samenwerkingen komen voort uit een integrale benadering. In dit hoofdstuk halen we een aantal raakvlakken aan. Ook geven we voorbeelden van wat we vanuit deze andere domeinen op het thema armoede doen.

Schulden

Een voor de hand liggend raakvlak is schulden. De aangekondigde verzelfstandiging van de Gemeentelijke Kredietbank Drenthe (GKB), biedt kansen voor herijking van ons huidige schuld hulplandschap. Door efficiënter samen te werken, kan de nadruk van schuld-hulpverlening meer en meer komen te liggen op preventie.

Gezondheid & bewegen

In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn vijftien regelingen gebundeld om een gerichte lokale aanpak voor preventie, gezondheid en een sterke sociale basis in te zetten. Onze ambitie is als volgt geformuleerd:

Het gezamenlijk, in de komende decennia, verwezenlijken van een gemeente waarin alle inwoners meedoen en bijdragen aan een prettige samenleving, waardoor jongeren kansrijk opgroeien en inwoners in een gezonde leefstijl zo lang mogelijk zelfstandig wonen, waardoor vermijdbare zorg wordt voorkomen of uitgesteld.

In ons gezondheidsbeleid en Gezond en Actief Leven Gemeente AA en Hunze 2023 – 2026 staan onze doelen, resultaten en acties om deze doelen te behalen genoemd.

Onderwijs

Onderwijs is de sleutel voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Scholen dragen eraan bij dat elke leerling wordt gezien,

kan meedoen en toekomstkansen krijgt in een veilige en stimulerende leeromgeving. Bovendien kan de school samen met andere partners ook bijdragen aan een stabiele en ondersteunende leefwereld thuis en buiten school. Samen met onze scholen en professionals werken we in het Schakelteam Opgroeien samen om de kansengelijkheid van kinderen te vergroten.

Jeugd

We zien ook kansen in de Hervormingsagenda Jeugd. Naast het verbeteren van de specialistische jeugdhulp voor de meest kwetsbare kinderen is er ook veel aandacht voor het versterken van het lokale teams en de pedagogische basis. Gebiedsgericht werken waar hulp en ondersteuning integraal wordt geboden aan kind én gezin kan ook voor de aanpak van armoede van grote betekenis zijn.

Werk & participatie

Vanuit het Werkplein Drentsche Aa helpen we onze inwoners om passend werk te vinden. Samen met de werkcoaches bepalen inwoners wat voor hen het beste traject naar werk is. We zetten daarbij onder andere de volgende instrumenten in: werkervaringsplaats, proefplaatsing, scholing en loonkostensubsidie. Ook bij (definitieve) uitstroom uit de uitkering worden de gevolgen voor het inkomen en gebruik van diverse regelingen

besproken. Daarnaast worden inwoners ondersteund in het verder ontwikkelen van hun basisvaardigheden. Denk daarbij aan de inzet van de taalhuizen voor taalvaardigheden, rekenvaardigheden en digitale vaardigheden.

Wonen

Samen met onze woningcorporaties zetten we in op het creëren van betaalbare en kwalitatieve huisvesting middels de prestatieafspraken. Vanuit het Rijk, de provincie en de gemeente worden financiële middelen (subsidiereregelingen) beschikbaar gesteld om inwoners te helpen bij de verduurzaming van hun woning. Ten slotte zetten we energiecoaches in die inwoners adviseren over de te nemen stappen en is er in de hele provincie een Fixteam actief dat inwoners direct helpt door kleine energiebesparende maatregelen uit te voeren.

Laaggeletterdheid

Samen met ervaringsdeskundigen en het Taalhuis zetten we in op de vereenvoudiging van het aanvragen van de regelingen. Ook de informatiecampagne zal bijdragen aan het bereiken van deze doelgroep. Inwoners kunnen terecht bij de bibliotheek en het Taalhuis voor cursussen en hulp op het vlak van digitale en taalvaardigheden.

8. Landelijke en regionale ontwikkelingen

Ook op het landelijk toneel zijn er veel ontwikkelingen rondom armoede. De eerste minister van Armoede, Carola Schouten, heeft in juli 2022 de aanpak geldzorgen, armoede en schulden gepresenteerd.

Landelijke commissie ‘Sociaal minimum’

De landelijke commissie ‘Sociaal minimum’ heeft in juni van 2023 een eerste rapport uitgebracht waarin zij als vertrekpunt voor een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum drie stelseldoelen hanteren: inkomensbescherming, sociale participatie en activering. Naast de drie doelen onderscheidt de Commissie vier stelselvereisten: voorspelbaarheid, toegankelijkheid, uitvoerbaarheid en houdbaarheid.

Uit het rapport van de Commissie blijkt dat de verhouding tussen het rijk en de gemeenten niet in balans is door de toename van taken die bij gemeenten zijn belegd. Verschillen tussen gemeenten zijn daardoor te groot geworden. Het kan honderden euro’s per maand verschil maken waar iemand woont.⁶ Als eerste stap in het herstel zouden lande-

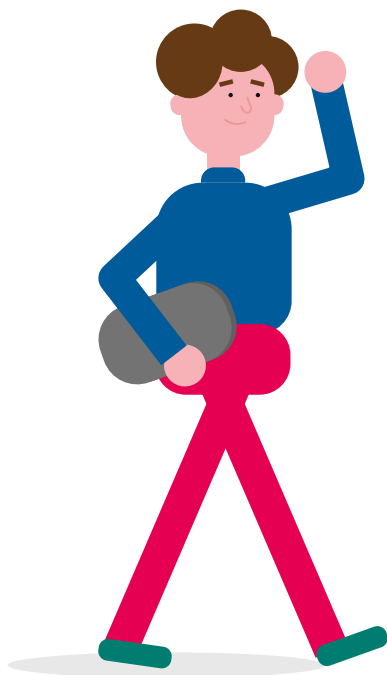
lijke regelingen toereikend moeten zijn voor het merendeel van de mensen met een inkomen op het sociaal minimum. De rijksoverheid zou een aantal dingen centraal moeten regelen, zoals beschermingsbewind, een aanvullende zorgverzekering of school-laptop-voorzieningen. Daarbij is het nodig om eenduidige afspraken te maken, zodat iedereen gelijk wordt behandeld, ongeacht de woonplaats. Bovendien moeten gemeenten alleen in uitzonderlijke gevallen extra taken krijgen, omdat zij al overbelast zijn. Gemeenten kunnen zich dan focussen op individueel maatwerk.

Intergenerationele armoede in de Veenkoloniën

De Rijksuniversiteit Groningen (RuG) heeft afgelopen jaren een onderzoek uitgevoerd naar effectieve randvoorwaarden voor flexibiliteit en effectiviteit in het doorbreken van intergenerationele armoede.⁷ De conclusie

is dat het doorbreken van intergenerationele armoede een benadering vereist die gericht is op families. Iedere familie is anders en heeft te maken met haar eigen manieren van armoede-overdracht. Daarnaast wordt aanbevolen om zes randvoorwaarden te creëren die het individu of het gezin in armoede centraal zetten. Dit schept een raamwerk om intergenerationele armoede, in al haar diversiteit, succesvol aan te pakken.

Het onderzoek van de RuG is de basis voor de inrichting van het programma van de Alliantie van Kracht. De Alliantie van Kracht is een netwerk dat samen met de bewoners uit het Drents-Groningse veenkoloniale gebied werkt aan het doorbreken van overerfbare armoede.

6. Trendbureau Drenthe, *Verschillen in inkomensondersteuning tussen en binnen gemeenten* (Groningen: 2023).
7. Van Lanen, S., Meij, E., Merx, E., Edzes, A., Haartsen, T., & Visser, S., *Verschillende gezichten, diverse paden: Naar effectieve randvoorwaarden voor flexibiliteit en effectiviteit in het doorbreken van intergenerationele armoede* (Groningen: Rijksuniversiteit Groningen, maart 2023).

Bijlagen

In Aa en Hunze zijn verschillende voorzieningen en regelingen actief. In deze bijlage geven we eerst een overzicht van algemene regelingen. De regelingen voor kinderen hebben we hierna gebundeld. Tot slot benoemen we onze samenwerkingspartners en hun activiteiten.

Bijlage 1 - Algemene regelingen

Collectieve zorgverzekering

Inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum kunnen via de collectieve zorgverzekering korting krijgen op hun zorgverzekering via Menzis.

Bijzondere bijstand

Inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum die te maken hebben met bijzondere en noodzakelijke kosten die op geen andere manier vergoed kunnen worden, kunnen een (gedeeltelijke) vergoeding voor deze kosten krijgen via bijzondere bijstand.

Energietoeslag

Eenmalige toeslag voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum als tegemoetkoming voor gestegen energiekosten. Dit is een tijdelijke landelijke regeling.

Noodfonds energie

Inwoners met sterk gestegen energiekosten kunnen onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op een vergoeding vanuit het noodfonds.

Individuele inkomenstoeslag

Inwoners die langer dan drie jaar een inkomen hebben tot 130% van het sociaal minimum en weinig eigen vermogen hebben, kunnen eenmaal per twaalf maanden aanspraak maken op individuele inkomens-toeslag.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum en een laag eigen vermogen worden tegemoetgekomen in de kosten voor gemeentelijke belastingen.

Studietoeslag

Studenten van 15 jaar en ouder die vanwege een medische beperking niet kunnen werken naast hun studie kunnen aanspraak maken op een maandelijkse toeslag.

Volwassenenfonds Sport en Cultuur

Sinds de zomer van 2023 is het Volwassenenfonds Sport en Cultuur in Aa en Hunze in werking. Net als bij het JFSC kunnen intermediairs een aanvraag doen om de sport- of cultuurcontributie van inwoners met een laag inkomen te vergoeden.

Bijlage 2 - Kindregelingen

Kindpakket

Ouders met een laag inkomen (tot 130% van het sociaal minimum) kunnen een bijdrage ontvangen voor kleding, school(reisjes), verjaardagen, sport en cultuur. De aanvraag wordt ingediend bij WPDA. WPDA kijkt vervolgens welk achterliggend fonds aangesproken kan worden om aan de vraag te voldoen: Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Jarige Job, Nationaal Fonds Kinderhulp, Stichting Leergeld of de gemeente Aa en Hunze. Er wordt ook gekeken of aanvragers in aanmerking komen voor andere regelingen.

Stichting Leergeld

Stichting Leergeld is een onafhankelijke organisatie die zich ervoor inzet om kinderen volledig mee te laten doen op school, bij sport en bij buitenschoolse activiteiten. Dit doet Stichting Leergeld door kosten voor computers, fietsen, schoolreisjes, telefoons, menstruatieproducten en dergelijke te vergoeden. Ook kan Stichting Leergeld kosten voor sport- en cultuuractiviteiten vergoeden als de vergoeding vanuit het Jeugdfonds Sport & Cultuur niet voldoende is. Ouders met een inkomen

tot ongeveer 130% van het sociaal minimum kunnen zich melden bij Stichting Leergeld waarna een vrijwilliger contact met hen opneemt om hun situatie te bespreken. Stichting Leergeld ontvangt jaarlijks subsidie vanuit de gemeente om deze dienstverlening aan te bieden.

Jeugdfonds Sport en Cultuur (JFSC)

Gecertificeerde intermediairs kunnen een aanvraag indienen bij het JFSC voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar voor het vergoeden van sport- of cultuurcontributie. De richtlijn is kinderen van ouders met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, maar hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. Het JFSC ontvangt jaarlijks subsidie vanuit de gemeente om deze dienstverlening aan te bieden.

Meedoenpremie schoolgaande kinderen

Ouders met kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar in het basis- of middelbaar onderwijs en een inkomen tot 130% van het sociaal minimum hebben, kunnen aanspraak maken op een budget om te beste-

den aan culturele- of sportactiviteiten (bijvoorbeeld lidmaatschap van een vereniging/club).

PC project

Ouders met kinderen die voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaan en een inkomen tot 130% van het sociaal minimum hebben en niet in bezit zijn van een laptop, tablet of computer (of deze is ouder dan 5 jaar) kunnen eenmalig een computer aanvragen.

Stichting Jarige Job

Stichting Jarige Job helpt kinderen door het geven van een verjaardagsbox t.w.v. €35,-. Hierin zit alles wat nodig is voor een echte verjaardag thuis én op school!

Nationaal Fonds Kinderhulp

Kinderhulp wil ervoor zorgen dat alle kinderen er gewoon bij kunnen horen. Dit doen ze door oog te hebben voor hun behoeften en hen te ondersteunen als zij nergens anders voor (financiële) hulp terecht kunnen.

Bijlage 3 - Partners verenigd in het armoedepact

Stichting Voedselbank

Hart van Drenthe

Mensen die onder de grens van een bepaald besteedbaar inkomen terecht komen, kunnen zich aanmelden voor de Voedselbank. De Voedselbank verstrekt wekelijks een voedselpakket voor 2 à 3 dagen. In principe is ondersteuning vanuit de Voedselbank tijdelijk van aard, maar gezinnen met kinderen tot 18 jaar kunnen blijvend gebruik maken van de Voedselbank. Aa en Hunze ondersteunt de voedselbank door subsidie te verstrekken voor de huur van het pand waarin de Voedselbank gevestigd is.

Humanitas

Humanitas Thuisadministratie helpt bij geldzaken en administratie op orde te brengen en te houden. De hulp is ondersteunend en in principe tijdelijk en erop gericht dat de cliënten weer zelfstandig verder kunnen. In een enkel geval is er blijvend ondersteuning nodig en wordt dit ook gegeven. In de Kindervakantieweek wordt een week vakantie geboden aan die kinderen die door een zorgelijke thuis situatie (financieel en / of relationeel), geen mogelijkheid tot vakantie dan wel een spanningsvrije / zorgeloze week hebben. Aa en Hunze ondersteunt Humanitas door subsidieverstreking.

Attenta

Attenta is er voor alle inwoners van de gemeente Aa en Hunze. Zij kunnen bij Attenta terecht met vragen over bijvoorbeeld persoonlijke financiën, opvoeden, mantelzorg, eenzaamheid en gezond ouder worden. Voor elke vraag bent u bij Attenta aan het juiste adres. 'Samen aandacht voor elkaar', dat is de lijfspreuk van Attenta. Aandacht is een sleutelbegrip voor de sociaal werkers van Attenta. Zij hebben aandacht voor

de persoonlijke vragen en wensen.

Die staan centraal. Familie, buren, vrienden of collega's of anderen kunnen meedenken en meehelpen als de inwoner dat wilt. De sociaal werker kijkt altijd of er ondersteuning dichtbij in de buurt te vinden is. Hij of zij ondersteunt bij het vinden van een passende oplossing. Attenta gaat ervan uit dat mensen in hun leven zo veel mogelijk hun eigen keuzes maken.

De Gemeentelijke Kredietbank

De Gemeentelijke Kredietbank (GKB) is een overheidsinstelling voor hulp bij het oplossen van schulden, preventie van schulden, inkomensbeheer en sociale kredietverlening. De GKB helpt mensen met een financieel probleem waar ze zelf niet (meer) uitkomen, en bij het voorkomen daarvan. Hierbij werkt de GKB samen met verschillende instanties, zoals bijvoorbeeld het buurt(maatschappelijk) werk.

Werkplein Drentsche AA

Werkplein Drentsche Aa (WPDA) is de uitvoeringsorganisatie Participatiewet van de gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo. WPDA is er voor inwoners die geen of weinig eigen inkomen en vermogen hebben. En voor werkgevers die personeel zoeken. WPDA zorgt er voor dat de cliënt direct op weg gaat naar school, werk, ondernemerschap of participatie. Om dit mogelijk te maken: verstrekt WPDA uitkeringen en (inkomens)voorzieningen aan mensen met weinig of geen eigen inkomen en vermogen; begeleidt en ontwikkelt WPDA mensen richting school en/of arbeidsmarkt; werkt WPDA samen met lokale partijen om mensen naar participatie te leiden. WPDA is verantwoordelijk waar nodig een route naar participatie te laten organiseren.

Impuls

Impuls is er voor iedereen in de gemeente Aa en Hunze. Zij zetten zich actief in om de eigen kracht en talenten van de inwoners te versterken. Ze brengen mensen in dorpen en buurten samen, adviseren en begeleiden. Met elkaar werken we aan de leefbaarheid in een dorp of buurt. De medewerkers bieden zowel organisaties als inwoners hulp en ondersteuning bij verschillende onderwerpen. Denk daarbij aan vrijwilligerswerk, mantelzorg, bewonersinitiatieven, trainingen, buurtbemiddeling etc. Impuls hecht aan korte lijnen met Attenta en andere samenwerkingspartners in de gemeente. Met integrale samenwerking kunnen we zorg en ondersteuning zo effectief en efficiënt mogelijk maken.

Stichting Helper

Stichting Helper is een werkgroep die opkomt voor de belangen van mensen met een laag inkomen en/of schulden. Zij willen bespreekbaar maken wat armoede met mensen doet. Mensen met financiële problemen kunnen aankloppen voor advies. Zij helpen mensen op weg naar de juiste hulp. In bepaalde omstandigheden geven ze noodhulp in de vorm van bijvoorbeeld een tas levensmiddelen. Ieder jaar hebben ze in december de kerstpakkettenactie samen met de Voedselbank in Aa en Hunze.

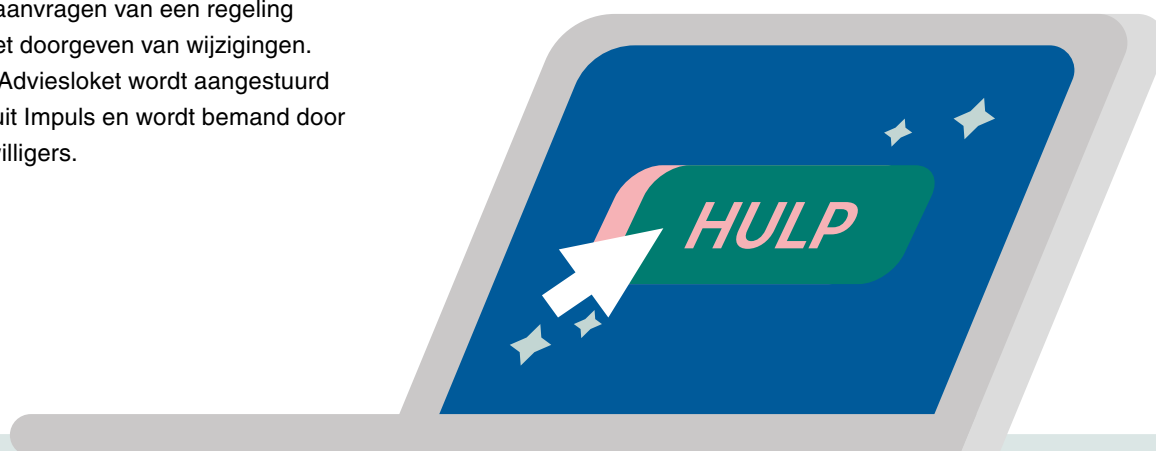
Bijlage 4 - Samenwerkingen

Samen Doen Team (vroegsignalering)

Sinds januari 2021 is door een wijziging van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) vroegsignalering van schulden bij inwoners een belangrijke pijler geworden voor gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid. In Aa en Hunze wordt hier vorm aan gegeven door een samenwerking van de Gemeentelijke Kredietbank (GKB), Attenta, Impuls en WPDA: het Samen Doen Team. Er komen maandelijks circa 20 tot 30 meldingen binnen bij het Samen Doen Team van inwoners die een betalingsachterstand hebben bij één van de meldingspartners. Een interne evaluatie uit 2022 concludeert dat de vroegsignaleringsaanpak werkt bij het eerder in beeld brengen van mensen met (beginnende) financiële zorgen.⁸

Adviesloket Aa en Hunze

In Gieten is het Adviesloket gevestigd waar mensen op afspraak terecht kunnen voor hulp of vragen over administratie, financiën en dergelijke. Dit betreft meestal praktische ondersteuning zoals hulp bij het invullen van formulieren, het aanvragen van een regeling of het doorgeven van wijzigingen. Het Adviesloket wordt aangestuurd vanuit Impuls en wordt bemand door vrijwilligers.

8. Gemeente Aa en Hunze (2022).

